

Ljubljana, 21. novembra 1922.

Izhaja vsakih 14 dni.

Svetovna ofenziva kapitala in enotna fronta proletarijata.

I.

Med socialnimi pojavi sedanjosti vzbujajo v vseh deželah pozornost zlasti en pojav, ki je splošno znan pod imenom — **ofenziva kapitala**. Na prvi hip zglada, da je to čisto nov pojav. Vendar temu ni tako. Če se danes delavsko časnopisje toliko bavi z ofenzivo kapitala in mu obrača toliko pozornost, leži vzrok v tem, ker je ta ofenziva zavzela čisto nove oblike in ogromen razmah, kakoršnega še ne pomni zgodovina razrednega boja.

Ofenziva kapitala se je pričela nekako sredi leta 1920. Kako pa je bilo pred letom 1920? Neposredno po vojni je bilo opažati v vseh deželah, premaganih in zmagovitih **ogromno naraščanje delavskega gibanja**. Voja je silno zožila gospodarski organizem. Vse one sile, ki jih je držala vojna priklenjene, so sedaj izbruhnile z elementarno silo. Vsled tega so dobili socialni boji po vojne dobe posebno oster značaj. Med širokimi masami delavstva je vladala globoka nezadovoljnost in globoko sovraštvo proti izkoriščevalcem. Ta nezadovoljnost in to sovraštvo je sedaj izbruhnilo, po končani vojni. Pojavilo se je v tem, da je delavstvo sililo v boj, da so ogromno narasle strokovne organizacije, ki so se od leta 1918 do srede 1920 povečale 5—6 krat. Ta dotok širokih mas v strokovne organizacije in globoko nezadovoljstvo teh mas na eni strani, na drugi strani pa oslabilitev kapitalističnega družabnega organizma kot naravna posledica vojne, je prisilila vladajoči kapitalistični razred, da se je umaknil ogromnemu pritisku

delavskih mas in jim moral dati razne koncesije.

Ta unik kapitalističnega razreda se je javljala zlasti v uvedbi **osemurnega delavstva** v celi vrsti dežel, tako tudi pri nas. V Sloveniji se je uvedel osemurni delavnik v oni dobi pod pritiskom kovinarjev v Ljubljani in na Jesenicah ter rudarjev v revirju Trboveljske družbe. Niso bili socialdemokratski zastopniki v vladi, ki so delavstvu izbojevali osemurni delavnik, jugoslovanska buržuazija je dala to koncesijo pod pritiskom delavskih mas v tovarnah in pa revirjih. In buržuazija je dajala te koncesije povsod, ker je hotela za vsako ceno obdržati vajeti politične in gospodarske oblasti v svojih rokah.

Taktiko koncesij je zasledovala buržuazija do nekako sredi leta 1920, prilagodujoč se stalnemu naraščanju industrije nekaterih dežel. Konjunkturo industrije je povzročila še vedno cvetoča vojna industrija in glad po blagu v srednji Evropi.

Sredi leta 1920 so se pojavili prvi znaki svetovne gospodarske krize. Ona je reakcija ogromno poostrenih nasprotstev kapitalističnega svetovnega gospodarstva, glavno pa posledica skrajnega oslavljenja vseh produkcijskih sil kakor tudi dejstva, da je bila ena šestina sveta — Sovjetska Rusija — iztrgana iz svetovnega gospodarskega življenja. Posebni znaki te krize so obsežna ustanovitve obratov, omejitev produkcije in tako strašna nezaposlenost, kakršne kapitalistični svet še nikoli ni videl.

Ta svetovna gospodarska kriza je izhodišče kapitalistične ofenzive.

drugi uprli in odgovorili, da bodo v svrhu črtanja uvaževali le želje mariborskih sodrugov. In res, dogodilo se je, da je strojno osebje podleglo uplivu strokovnih birokratov ter je strojevodja Postrak zahteval pismeno, da se morajo črtati mariborski strojevodje iz **enotne liste**. (V posebnem letaku, ki smo ga izdali po postajah, smo priobčili tudi dotično pismo.)

Sodrug železničarji, hudi boji nas čakajo v bodoče. Priboriti si moramo boljše življenske pogoje, iti bo treba v boj za boljše socialno zakonodajo, ker to, ki jo je vlada uvedla sedaj, ni le nazadnjaška in slabša, kot je bila dosežanja, ona se tudi ne izvaja. Bolniško zavarovanje, starostno zavarovanje, zavarovanje zoper nezgode, skratka, vse nekdanje pridobitve so sedaj poslabšane. Pri vsem tem pa še pride tajnik »Glavnega Radniškega Saveza« Luka Pavičević in daje zaupnico vladi in ministru za socialno politiko. **Zatorej pokažite**, da se ne daste begati od raznih strokovnih birokratov in se zavedajte, da ne oni, nego Vi sami, združeni v tesno enoto, ste svoja rešitev. **Dajte odgovor razdiralcem enotne fronte s tem, da glasujete vsi za enotno kandidatno listo disciplinarne komisije »Neodvisne Strokovne Železničarske Organizacije«, »Društva strojevodjev« in podružnice Maribor »Saveza Železničara«, ki jo objavljamo tukaj!**

Kandidatna lista:

Skupina e (Skupina poduradnikov prometne vozne službe):

Šarc Peter, nadsprevodnik, Ljubljana, Lorger Simon, nadsprevodnik, Maribor Gk.,

Eiletz Ivan, nadsprevodnik, Ljubljana, člani;

Smasek Franc, nadsprevodnik, Maribor, Gk.,

Kregar Josip, nadsprevodnik, Ljubljana, Škodič Franc, nadsprevodnik, Maribor Gk., namestniki.

Skupina f (Skupina poduradnikov ostale prometne službe):

Rataj Jernej, skladiščnik, Čakovec, Jančar Simon, pisarnik, Maribor, Gk.,

Barl Ivan, pisarnik, Ljubljana, člani; Gumzej Martin, premikal. nadz., Celje,

Ozmeč Jože, skladiščnik, Maribor, Gk., Felicjan Karl, pisarnik, Celje, namestniki.

Skupina g (Skupina poduradnikov strojne in strojnoopremne službe):

Žorga Marcel, strojevodja, Ljubljana, Gale Rudolf, instr. strojevodja, Ljubljana,

Oreh Franc, strojevodja, Zidanimost, člani;

Sluga Franc, strojevodja, Ljubljana, Žerovnik Ivan, strojevodja, Ljubljana,

Jagrič Alojz, strojevodja, Sisak, namestniki.

Skupina k (Skupina slug prometne vozne službe):

Fischer Tomaž, sprev. vlak., Maribor, Gk.,

Zelenko Ivan, sprev. vlak., Ljubljana, Kuhar Ignac, sprevodnik, Ljubljana, člani;

Strajnsak Franc, sprev. vlak., Maribor, Gk.,

*Heller Ivan, sprevodnik, Ljubljana, Slave Karl, sprevodnik, Maribor, Gk., namestniki.

Skupina l (Skupina slug ostale prometne službe):

Likovnik Avgust, nadpremikač, Zidanimost,

Bradič Štefan, kretnik, Tezno-Maribor, Makuc Ivan, premikač, Ljubljana, člani;

Zupančič Ivan, nadpremikač, Ljubljana, Pilej Matevž, bloč. sluga, Maribor, Gk.,

Kovačič Anton, nadpremikač, Zidanimost, namestniki.

Skupina m (Skupina slug strojne in strojnoopremne službe):

Čepelnik Franc, strojevodja, Ljubljana, Rožič Franc, vozov. mojster, Ljubljana,

Rodič Jože, strojevod. nam., Ljubljana, člani;

Černigoj Jože, strojevodja, Sisak, Pustovrh Karl, strojevodja, Borovnica,

Makovec Ferdinand, strojev. nam., Zagreb, namestniki.

Skupina n (Skupina slug progovne službe):

Sojer Jakob, progovni čuvaj, Ljubljana, Tabaj Franc, prog. paznik, Ljubljana,

Šinkovec Franc, progov. čuvaj, Zidanimost, člani;

Kukovič Franc, prož. čuvaj, Zidanimost,

Geohelli Franc, prož. paznik, Ljubljana, Rodošek Štefan, prož. čuvaj, Maribor,

Gk., namestniki.

Sodrug železničarji! Kdor je zato, da se zastopa odkrito in vneto Vaše interese, naj voli to listo! Kdor je zato, da se železničarji ne cepimo v nešteti organizacijah in da ne bomo vedno sredstvo političnim strankam, nego **enotni**, organizirani v razredni, od strank neodvisni organizaciji, **naj voli to listo!**

Pokažite, da ste živa sila in ne mehanizem, ki ga navija po svoji volji strokovni birokrat.

Pri izpolnitvi glasovnic **zadostuje vpis imena prvega kandidata dotične skupine.**

Volitev traja od 20. do 30. t. m. Živela enotna fronta železničarjev!

* V letakih je naveden s. Tomažin in smo za spremembo izvedeli, ko je že bil tiskan.

Volitve v disciplinarno komisijo Južne železnice.

(Razdiralci enotne fronte železničarjev na delu!)

Obratno ravnanje Južne železnice je razpisalo volitve disciplinarne komisije, ki morajo biti končane do 30. t. m. **Iz ozira, da se postavi enotna fronta železničarjev**, so se ljubljanski zaupniki obrnili na mariborske sodruge, da upostavijo **enotno listo**, kar je povsem uspelo. Mariborski sodrugi so sklicali shod dne 24. oktobra t. l. in predlog ljubljanskih sodrugov je bil sprejet. O tem sklepu se je obvestilo ljubljanske sodruge. Ljubljanski sodrugi so nato sestavili **enotno listo »Neodvisne Strokovne Železničarske Orga-**

nizacije«, »Društva strojevodjev« in »Podružnice Maribor—Saveza Železničara u Zagrebu«.

Strokovnim birokratom ljubljanske strokovne komisije, ki je u članjena v »Glavnem Radničkom Savezu« pa to **nikakor ni bilo po volji**, ter je takoj poslala svojega strokovnega tajnika, da ta **enotni nastop prepreči**. Pokrajinski tajnik »Saveza Železničara« in »Strokovna komisija« v Ljubljani sta nastopila **proti enotni listi**, t. j. **proti enotni fronti železničarskega proletarijata ter zahtevala**, da se črtajo člani podružnice »Saveza Železničara« v Mariboru iz **enotne liste**. Temu so se ljubljanski so-

J. Z.

Da se razumemo.

V 31. številki »Jug. Železničarja« je g. Deržič potegnil svoj presvetli vizir in s tem dal priliko, da tudi jaz izvlečem na beli dan svojo zarjavelo huzarsko sabljo, ali, če hočete prastaro helebarde iz blaženih časov Šekspirjevega »Hamleta«. Gospod se je tako razjezil, da je v prvih momentih strašne razburjenosti takoj letel na — sodišče, kjer mu bo brezdomno mogoče, da pokaže svojo spretnost v diplomatskem sukanju narodno-socialne sekire.

Znano je tudi meni, da je že pred vojno eksistirala v Trstu nekaka ZJŽ., (imenovala se je mogoče malo drugače) ki je pa kmalu razpadla. Po razsulu Avstrije so se začele kot gobe po dežju pojavljati razne, že zdavnaj falirane »strokovne« organizacije, ki se imajo brezdomno zahvaliti samo povojni zmešanosti svojemu obstanku. Ker pa je bila tudi silno ugodna prilika zajahati političnega Pegasa, so se na načelih narodnosti začeli propagirati v baje strokovnih organizacijah politični momenti in tako je razumljivo, da so lepega dne iz »Centralnega odbora ZJŽ« nekateri funkcionarji zleteli naravnost v parlament kraljevine SHS. Na ta način mislim, da se je ustanovila »ZJŽ« šele po vojni.

Kako lepo pravi člankar: »Da, na žalost in veliko nesrečo so bile (in so) takozvane narodno-stanovske organizacije nacionalnega socializma slepo in poslušno orožje v rokah nacionalnih (t. j. Pribečevičevih) političnih žonglerjev.« Naravnost idealne besede proletarskega borca. Kar se tiče koalicije, gosp. Deržič, bi bilo najbolje, da ste lepo tiho. Zakaj znano je celemu svetu, da je koalicijo blamirala samo ZJŽ, ki si je hotela kot vedno, le priboriti nadoblast (ne tajim, da je pri tem imela dobre namene za svoje pripadnike), medtem ko za skupne interese železničarjev ni pokazala niti zmisla niti interesa.

G. Deržič je imel poguma, da skuša razjasniti zgodovino štrajka leta 1920. Vsa njegova razjašnjenja temelje na ogabnem hujkanju proti komunistom. Slovenskim zaslepljencem, železničarjem kaže in analizira razmere v — Bosni. Res je: komunistični hujšakci so bili tam kapitalno nagrajeni in odlikovani; en del so jih zaprli, drugi del preganili iz dežele, par ustrelili in čez par dni bodo enega obesili, ker je stavkal. Kako krasna odlikovanja. Verjamem, da so bili na postajah ob štrajku sami na-

čelniki-poštenjaki, ker pro primo sem takrat sam imel na postaji načelnika-poštenjaka (perfekten štrajkbreher) in pro secundo, ker ZJŽ težko loči pošteno od nepoštenega. Kar mir gospodje: ex ungre lionem.

Člankar se je zaletel s 160 konjskimi silami v NSŽO. Upotrebuje staro metodo Pašič-Pribečevičevega kabineta: Kdor ni za tabo, udari mu na čelo »sramotni« žig »Obznane« in proglasi ga za komunisto. Potem bodo šli nanj vsi: pes, bog in hudič. Reči moram, da je bila ta metoda nekdanj zelo dobra, danes pa že ne učinkuje tako hudo. Konstatiram, da je predbacivanje komunizma naši organizaciji od strani g. Deržiča podlo natolcevanje in da kaže v najrelniji luči njegov karakter, ker kadar mu zmanjka besed, poliva svoje nasprotnike s celimi in polnimi golidami — smrdljive gnojnice. Bodite prepričani narodno-socialni obrekovalci, da bo borba še strašno huda, ampak dolgotrajna? jok! Hvaležni smo vsekakor g. tov. Deržiču, da nam v svojem članku tako temeljito prikazuje in razjašnjuje komunizem. Da je tako pameten in strokovno podkovan si pa res nismo mislili. Mnenja je, da nimamo načel. Že mogoče, v tem nam g. Deržič vsekakor prednjači, on jih ima, namreč načel cele cize. In da naj si eno zapomnimo! Tisto pa, še več si bomo zapomnili.

Da nas kulturno delo ZJŽ boli, ne drži! Nasprotno, zabava nas. Če se namreč lahko imenuje kultura plozanje po sokolskih slavnostih in zijanje po veselicah. Mogoče pa je po Vašem mnenju kultura tudi zabavljanje čez komuniste, zapeljavanje železničarjev in slično, potem, — — — no potem pa nas zopet zabava — seveda Vaša kultura.

V zadnjem odstavku zares fenomenalnega članka napravi naš dični proleter (kalibra Pribac) demostensko gesto in z gromkim glasom oznanja: »Bežite od komunističnih osrečevalcev, tovariši, in organizirajte se »just am End« v moji narodno-socialni pristno stanovski narodni organizaciji!« In človeku se zdi, da odmeva od italijanskega Triglava do mazdonskih gora: »Amen«!

Še o poštenju! G. Deržič smatra poštenim, da kot delavski zastopnik — poslanec glasuje za »Zakon o zaščiti države«!

Vzorna poštenost!

(Po potrebi dalje prihodnjič.)

Iz kongresa »Saveza Železničara Jugoslavije« v Zagrebu.

Dne 5. novembra je bil z velikim pompom sklican kongres »Saveza železničara« in ob enem tudi zemaljska konferenca strojevodij. Na ta kongres so bili povabljeni tudi posamezni sodrugi, kot Jernejčič, Baznik, Makuc in Marcel Žorga. Sodr. Jernejčič se je nahajal na dopustu v Trstu. Službeno pa sta bila zadržana sodr. Baznik in Makuc, torej se je tega kongresa udeležil samo sodr.

Marcel Žorga. O tem kongresu se nam poroča sledeče: — Dne 30. oktobra 1922 je dobil sodr. Marcel Žorga povabilo od sekcije strojevodij »SZJ«, ki je bilo podpisano od predsednika Jana in tajnika sekcije Plesnika, da se ga vabi na kongres »Saveza železničara«, ki ga »Savez« sklicuje, kjer naj prinese vse dokaze o kvarnem delovanju funkcionarjev »Saveza« s seboj. Oglasiti se

ima v prostorih »S. Ž. J.« v Zagrebu, Petrinjska ul. 40 I. nad., točno ob 12. uri dopoldne.

Sodr. M. Žorga se je javil točno ob tri četrt na 12. uri dopoldne v prostorih »S. Ž. J.« na zemeljski konferenci strojevodij, ki je obstojala iz predsednika Jana, tajnika Plesnika ter strojevodij drž. in juž. žel. Kerčeliča, Katiča, Lukiniča, Ribariča in Pelkota iz Zagreba, Postraka Maribor, Adelsbergerja iz Broda. Po prihodu s. Marcel Žorge je zaukazal na konferenci navzoči Lukinič, da se z ozirom na to, ker ima M. Ž. govoriti na kongresu »Sav. žel.« zemaljska konferenca strojevodij zaključiti. Preds. Jan je godrnjal, kako naj da poročilo sekcije strojevodij zemaljski konferenci, ko so pa strojevodje tako zaspani in brezbržni, da jih je prišlo komaj nekoliko ob 1/211. uri na zemaljsko konferenco. Preds. Jan z nevoljo zaključil »nad vse dobro uspelo« zemaljsko konferenco strojevodij. Točnost in zemaljska konferenca sta dve veliki razliki. Preidemo na kongres »Saveza železničara za Jugoslavijo«, ki zaključil svoje dopoldansko zasedanje, da sliši sodruga Marcela Žorga.

Kongresu je predsedoval Nachtigall iz Maribora, ki je pozdravil s. M. Ž. z besedami, »nič se ne boj, le pojdi sem, Marcel, da te bomo sodili, misli si, da so to sami sodniki«. (Smeh.) Sodruga Marcel Žorga oprosti ostale sodruge, ker jim ni mogoče se odzvati vabilu ter omeni, da itak zadostuje, ako je sam prišel. Predsednik Nachtigall prečita pismo sodruga Baznika, ki se oprošča, zakaj se kongresa ne more udeležiti. Pismo se glasi:

Savezu železničara Jugoslavije

v

Zagrebu.

Na Vaš poziv, da se naj 5. novembra t. l. udeležim zemaljske konference strojevodij, Vam žal ne morem vstreci iz sledečega vzroka. Prvič, ker sem službeno zadržan, drugič, ker sem že ves svoj pripadajoči dopust porabil v svrhu »N. S. Ž. O.« Mnenja sem, da je organizacija in delo v nji nujno potrebna in sem zato porabil ves svoj prosti čas v te svrhe. Želel bi sicer biti navzoč na vaši konferenci, ker upam, da se bode gotovo za zblizanje celokupnega železničarskega proletarijata kaj pametnega ukrenilo.

Kar se pa dokazov radi predbacivanja vašim funkcionarjem tiče, vam izjavljam sledeče: Prvo, da govorim o g. Krekiču. Poznam ga bore malo, a kolikor ga poznam, je že to preveč. Ker poznam ga od takrat, ko je lazil s Kopačem okrog ljubljanskega policijskega ravnateljstva, da bi dobil premoženje »Splošne Železničarske Organizacije«, katero ga ni niti najmanje tikalo. On ni prispeval niti vinarja k »Splošni Železničarski Organizaciji« in organizacija še takrat ni bila razpuščena, temveč le njeno delovanje je bilo ustavljeno. Vprašanje, odkod je bil g. Krekič tako dobro informiran, da bo organizacija tudi zagotovo razpuščena, ker sta z g. Kopačem zahtevala premoženje kot pravna dediča, mi zadostuje več kot dovolj in več mi ni treba vedeti.

Kar se pa družili tiče, ne morem ničesar reči, ker ne vem, katere funkcionarje mislite. Povem vam samo toliko, da, ako mislite Petriča, Kopača in Simončiča, vam moram odkrito priznati, da za te gospode ni mesta v organizaciji zavednega železničarskega proletarijata, kakor tudi za gospodina Krekiča ne.

Želim vam na vaši konferenci uspeh vprid celokupnega železničarskega proletarijata in upam, da vam bode bolj pri srcu dobrobit celokupnega železničarskega proletarijata, kakor pa par nepriljubljenih oseb, ki ovirajo razvoj razredno zavedne organizacije. S sodružnim pozdravom

Baznik Ivan.

Ljubljana, dne 4. novembra 1922.

Nato podeli besedo sodrugu Marcelu Žorgi, ki povzame besedo: »Cenjeni sodrugi in navzoči! Odzval sem se vašemu vabilu in prišel na kongres »Saveza Železničara Jugoslavije«, zavedajoč se, da mi bo prilika dana, da izpregovorim nekoliko besedi, ne mogoče radi tega, da bi vas hotel spreobrniti, ne, ker poznam te stare obraze tukaj, nego da ugotovim, kako pot in taktiko vodijo funkcionarji »Saveza«. Ugotavljam, da vidim na kongresu pičlo udeležbo in sicer iz Slovenije, kakor tudi iz Hrvatske; iz Slovenije je cela Kranjska zastopana potom odgovornega urednika »Železničarja« Ravnika; iz Štajerske vidim znane obraze Baraga, Brežice, Koren in Felicijan, Celje, Rozman, Ptuj in Nachtigall in Bohun, Maribor; iz Hrvatske je zastopan Brod, Sisak in eden iz Bosne. — Bratomorni boj med železničarji je nastopil po železničarskem štrajku leta 1920. Ta štrajk je vlada z brutalno silo zatrla, kljub temu so železničarji imeli delni uspeh. Pri udušitvi štrajka je zvesto sodelovala žolta Zveza Jugoslovanskih železničarjev, njim na čelu Deržič, Korošec, ki so že tretji dan dali proglaš svojim članom, da je železničarski štrajk političen in naj vsi narodni železničarji gredo na delo. V Bosni je vodil štrajk tajnik »Saveza saobračajnih in transportnih delavcev« Bogdan Krekič, ki je na svojo lastno pest preko vodstva štrajka v Beogradu, predčasno zaključil štrajk v Bosni že četrti dan ter poslal bosanske železničarje z od njega podpisano legitimacijo v Dubrovnik, Brod, Vinkovce in drugam, da so oni tam nastopili delo kot štrajkbreherji. Zgodilo se je to na isti dan, ko je ves tamošnji proletarijat stopil v generalni štrajk, da pokaže simpatije in solidarnost celokupnega proletarijata za železničarje. To je največji zločin nad delavskim razredom od strani funkcionarja. Stori ga je Bogdan Krekič, ker je v najvažnejšem trenutku, ko je železničarski proletarijat najbolj potreboval enotnega nastopa in sloge. On se je kot tajnik železničarske organizacije, ki je imel voditi boj, prvi ustrašil in dezertiral ter s tem izdal celokupni delavski razred in ne samo železničarje. Kaj naj k temu reko železničarji, ki so žrtvovali sebe in svoje družine ter tudi svoje življenje. Taki tajniki so v delavskih organizacijah nemogoči. Povdarjati je treba, da on kot samec in tajnik, ki

Podlistek.

Angleški sindikati.

Krojaški mojster Francis Place, učenec Benthamov, je l. 1818. opustil svojo obrt in se ves posvetil socialnim vprašanjem. Bil je individualist in pristaš svobodnega združevanja. Naglo je prišel do prepričanja, da zakon ravno tako ne sme nastopati za uničenjem strokovnih zvez in društev, kot se ji njeno posredovanje ni posrečilo v določevanju mezd. V začetku svojega pogumnega in vztrajnega boja za svobodo združevanja je imel Place le malo uspeha, celo med samimi delavci. Delavci so namreč bili še tedaj prepričani, da bi bil vsak korak, ki ne bi spreminil v la de same, brez učinka in zaman. Polagoma pa je vendar začel dobivati simpatije med proletarijatom s svojim posredovanjem v konfliktnih in stavkah. Njegova dva učenca sta bila Mac Culloch i Joseph Hume, radikalni poslanec.

Ko je l. 1822. smatral Place, da je nastopil ugoden trenutek, da se vpliva na parlament, je Hume predložil osnutek zakona, ki odpravlja vse prejšnje zakone o združevanju. Dve leti so Place in njegovi pristaši rabili, da premagajo odpor parlamenta, istočasno pa so razvijali svoje delovanje in svoj vpliv tudi med delavci. Tako so v februarju 1824 dosegli imenovanje parlamentarne komisije, ki je imela nalogo izpeljati anketo o izseljevanju rokodelcev, o izvažanju strojev in o strokovnih zvezah, treh stvarih, ki so bile po postavi prepovedane. Pod vedno močnejšim vplivom Humea in Placea pa se je ta komisija dejansko pečala v prvi vrsti z zakoni o združevanju in njihovimi posledicami.

Kot zaključek svoje ankete je komisija izdelala celo vrsto resolucij v prid svobodi združevanja in izseljevanja. Po predlogu komisije je sprejel parlament l. 1824 brez debate zakon, ki odpravlja vse prepovedi združevanja in dovoljuje popolno koalicijsko svobodo.

Komaj je bil zakon objavljen, že se je pojavilo viharo gibanje v industrijskih središčih. Spopadi in stavke so izbruhnile na vseh koncih in krajih. Podjetniki so morali pristati na številna zvišanja mezd. Place in Hume sta svetovala delavcem previdnost, da bi se izognili reakciji zoper novi zakon. Toda delavci, ki so jih toliko časa pritisicali izjemni zakoni, so v polni meri izrabili ravno kar dobljeno svobodo.

Bojazen obeh velikih voditeljev se je žal kmalu izkazala za upravičeno. Takoj ob svoji otvoritvi l. 1825 je parlament pod vtisom množičevinih vlog in protestov s strani podjetnikov — nekateri med njimi kot n. pr. manufaktursti v Glasgowu so sklenili sploh popolnoma zapreti svoje delavnice — imenoval komisijo z nalogo, da prouči učinke novega zakona. Ta komisija je bila namenoma sestavljena iz poslancev, sovražno razporejenih napram delavskim zvezam; edini Hume je bil v tej komisiji pristaš zakona iz l. 1824.

Navzlic temu so bili sklepi komisije povoljni za gibanje delavskih zvez; zakon iz l. 1825., ki ga je predlagala ta

komisija, je bil v splošnem bolj zadovoljiv kot se je pričakovalo. On je sicer v glavnem prepovedal združevanje, je pa delal izjemo za koalicije, ki se pečajo z vprašanji mezd in delovnega časa. S tem so bile delavske organizacije zakonito pripoznane, kar jim je omogočilo zasledovati svoj cilj.

Pod tem režimom polovične svobode se je strokovno gibanje bujno razcvetelo. Organizacije so se ustanovile v raznih strokah, kjer jih še ni bilo poprej in organizirale so se celo zveze za celo državo.

To gibanje s pacifističnimi tendencami se je čisto redno razvijalo, ko je izbruhnil koncem l. 1825. finančni polom, ki je skoro popolnoma paraliziral industrijo. Zapiranje cele vrste manufaktur in delavnic, veliko število konkurzov je povzročilo splošno znižanje mezd tekom te krize, ki je trajala od l. 1826. do l. 1828. Brezposelnost je dosegla tako razmerje, da se je na tisoče delavcev preživljalo samo s pomočjo javnih zbirk.

Ker je bila strokovna akcija proti tej krizi očitno brez moči, so delavci

ni imel ničesar izgubiti, se je že ustrašil same grožnje zapora, ter ravno v trenutku generalnega štrajka ustavil štrajk in na ta način padel proletariatu v hrbet. Ni čuda potem, da je vladi zra-stel pogum, ko je videla, da je enotni nastop železničarjev razbit, ter je bila takoj pripravljena s silo udušiti ta štrajk. Povod k temu koraku je dal Bogdan Krekič. Tu se vidi, kake posledice ima omahljivost in zadržanost strokovnih birokratov. Po vdušenem železničarskem štrajku je sledil štrajk rudarjev, nakar je vlada odgovorila dne 28. dec. 1920 z »Obznano«, ki je ustavila vse delovanje razredno zavednih strokovnih organizacij. Za časa te »Obznane« je tajnik »Saveza Saobračajnih in Transportnih Radnika Jugoslavije«, Bogdan Krekič sklical znani velikonočni železničarski kongres, pod pokroviteljstvom zagrebske policije, ki je stražila pred sobo z nasajenimi bajoneti in kongresu so prisostovali 4 vladni zastopniki. Na ta kongres se ni dopustil dostop po društvenih pravilih delegatov Srbije in Bosne, ker se jih je sumničilo, da so komunisti in tudi slovenskim delegatom iz drugih krajev ne, nego samo iz Maribora. Šele na energičen protest delegatov iz Slovenije je uvidel Bog. Krekič, da ostane osamljen s par delegati iz Zagreba, Maribora in Siska in misleč izrabiti delegate Slovenije proti delegatom Srbije in Bosne, je dopustil, da se verificirajo mandati iz Slovenije. In res, zgodilo se je, da so z glasovi mariborskih sodrugov bili izključeni iz kongresa vsi na kongres prišli delegati Srbije in Bosne. Nachtigall je bil pri tem glasovanju tako pameten, da se je glasovanja vzdržal, poslal pa je sodr. Krajnika in Ivera v boj, da sta glasovala za Krekičev predlog, da se mandati sodrugov iz Srbije in Bosne uničijo. Ta glasova Mariborčanov sta bila odločilna in z njima je Krekič zmagal. Mariborski sodrugi so povzročili razcep v železničarskih vrstah ter so morali zapustiti kongres vsi navzoči delegati Srbije in Bosne. Večina delegatov iz Zagreba se je kot protest na to odstranila; isto so storili razun mariborčanov delegati iz Slovenije. Nachtigall je bil za ta junaški čin predlagan od Krekiča za predsednika. Krekič je ta kongres izabil samo za gonjo proti komunistom (pri njem je vsakodo komunist, ki ne trobi v njegov rog) in »21tim Ljeningovim točkam« in da se komunisti ne smejo sprejemati v organizacije, češ, obstoja opasnost, da po Ljeningovih točkah ustvarjajo celice in si na ta način organizacijo osvoje.

Ta nastop in premeten način razbijanja razredno zavednih strokovnih organizacij Krekiča, Luke Pavičevića in Komp., je pozneje dovedel do tega, da je vlada na nezakonit način razpustila razredno-zavedno železničarsko organizacijo in vse nje premoženje dala Krekičevemu »Savezu železničara« v Zagrebu. To bi naj bil judežev dar, ker je pomagal organizirati štrajkbreherje za časa splošnega železničarskega štrajka leta 1920 in potem ko verni hlapci kapitala pomagal razbiti enotno in močno železničarsko organizacijo »Sa-

vez Saobračajnih in Transportnih delavcev«. Vseposod je Krekič enotno z buržuazijo nastopil proti razredno zavednemu proletariatu, češ, da so komunisti, potom časopisja, shodov, letakov itd. Sploh ves njegov nastop je bil v škodo celokupnega delavskega razreda in ne samo železničarjev.

Vlada je za to strokovno birokracijo imela vedno odprte roke ter je nje pristaje imenovala v delavske zbornice. Ti zastopniki so tudi pokazali, kako zastopajo delavske interese. V pravi luči to dokazuje pritožba s. Jagriča v Sisku. Krekič, kot predsednik delavske zbornice, je to pritožbo enostavno zavrnil, češ, Jagrič ni član organizacije. Torej je delavska zbornica le filijalka strankarske klike. Volitev glavnega direktorja osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu, Viljema Bukšeka, bivšega ministra, ki je bil enoglasno izvoljen od delodajalcev in delavskih (?) zastopnikov. Kdo je te delavske zastopnike volil in voliti pooblastil, o tem nam nobenemu ni nič znano. Po izvršeni »soglasni volitvi« je delegat delavcev gosp. Luka Pavičević, tajnik glavnega »Radniškega Saveza« v Beogradu, v daljšem govoru ugotovil, da je enoglasna volitev direktorja dokazala, da imajo nameščenci in delodajalci popolno zaupanje ne samo v danes izvoljenega ravnatelja, marveč tudi v vlado in njene-ga resortnega ministra dr. Žerjava. Luka Pavičević je izrazil zaupanje vladi in ministru za soc. politiko. Tem, ki so uvedli zakon o »zavarovanju delavcev«, s katerim pride bolniška blagajna v roke delodajalcev. Železničarjem se skrajša boleznina od enega leta na 26 tednov; dosedanja plača za prvih 7 dni bolezni odpade. (Sedaj je dovoljeno več. Op. ured.) dosedaj so delavci prejeli cele draginske doklade v slučaju bolezni; sedaj se jih reducira na polovico; brezplačno kopališče za bolnike se odpravi; zakon o »zavarovanju zoper nezgode« je veliko slabši nego prejšnji; skratka, vsa socialna zakonodaja je sprejetjem tega zakona poslabšana, se daje zaupnica in tajnik »Glavnog Radniškega Saveza«, v katerem je včlanjen »Savez železničara«, odobrava popolnoma to postopanje vlade in se strinja z poslabšanjem delavske socialne zakonodaje in današnjim belim terorjem ter preganjanjem proletariata.

Ljubljanska strokovna komisija igra dvojno vlogo, na eni strani daje v svojem glasilu »Delavcu« oklic, da naj v revolucionarni strokovni organizaciji organizirani delavci v vseh podjetjih izvedejo volitve zaupnikov v smislu zakona o zaščiti delavcev §§ 108 do 119. Na drugi strani pa v »Železničarju«, ki ga v imenu »Saveza žel.« tudi izdaja strokovna komisija, napada železničarje-strojvodje ljubljanske kurilnice, ker so se predrznili volitve izvršiti v okviru zakona o zaščiti delavcev v naši državi in so take volitve protizakonite.

(Dalje prih.)

ŽELEZNIČARSKI KOLEDAR

za leto 1923, lepo vezan in ilustriran — praktičen in potreben vsakemu železničarju. Stane 10 Din.

lo državo v teh dveh velikih industrijskih panogah. Vendar se je državna Zveza predilecev bombaža razvijala veliko hitreje.

Predilci bombaža. Vsled poraza v stavki predilecev v Hyden blizu Manchesterja, ki je izbruhnila l. 1829. in ki je trajala šest mesecev, so predilci spoznali, da so krajevne Unije nezadostne, da bi se mogle upirati združenim podjetnikom. Društva predilecev na Angleškem, Škotskem in na Irskem so bila povabljeni, da pošljejo delegate na konferenco, ki se je vršila v Ramsay (na otoku Man) meseca decembra 1829. Tu se je ustanovila splošna Zveza predilecev bombaža za vse tri dežele. Člana-rina je bila 10 vinarjev na teden. Leta 1830. je imela kongres v Manchesteru in leta 1831. v Liverpoolu.

Glavni organizator splošne Zveze predilecev Doherty je koncem leta 1829. prenehal biti njen tajnik in je skušal ustanoviti splošno državno združenje ne samo društev ene stroke, ampak Unij vseh strok, to je Trades Union, ki bi obsegala vse organizirane delavce Združenega kraljestva. (Dalje.)

Stavbinci.

Dne 2. novembra t. l. ob 7. uri zvečer se je vršil v »Delavskem Domu« na Turjaškem trgu, društveni shod ljubljanske podružnice Osrednjega društva stavbinskih delavcev s sledečim dnevnim redom:

1. Naloge stavbinskega delavstva.
2. Poročilo o delovanju organizacije.
3. Razno.

Kljub temu, da se je gradbena sezona vsled slabega vremena zadnjih dveh mesecev takorekoč končala in kljub temu, da so se stavbinski delavci — z ene strani radi slabega vremena, z druge strani pa radi slabih stanovanj v večjem številu razšli — je bil shod precej dobro obiskan.

Shod je otvoril lokalni tajnik s. Peterkovič in podal k prvi točki besedo predsedniku ljubljanske podružnice sodruhu Vrhovcu, ki je kot star bорец v jedrnatih besedah razložil bodoče naloge stavbinskega delavstva in med ostalim povdarjal:

»Ko gre gradbena sezona h koncu, smo se sestali, da še enkrat manifestiramo voljo za borbo za naše pravice. Čeprav so stavbinski delavci tisti, ki so celo leto gradili palače, v katerih ne bodo stanovali, čeprav so s svojimi žiljavimi rokami ustvarili veliko v prid splošnemu narodnemu gospodarstvu, so bile njihove plače tako nizke, da danes, ko zapuščajo vsled zime delo, nimajo ničesar, (ker niso mogli ničesar prihraniti) in kljub temu, da bodo morali lačnih železnic iskati dela čez zimo po drugih krajih, se bodo oni pripravljali, da v prihodnji gradbeni sezoni nastopijo bolj pripravljeni za večji kos kruha. Da bo pa to mogoče, je treba danes pripraviti se za delo v organizaciji. Dolžnost vsakega stavbinca je, da polagoma do prihodnje sezone pripravlja svoje sotrpinе na ustvarjanju močne in enotne stavbinske organizacije, ki bo lahko odbila navale kapitalistov. Podjetniki se pripravljajo. Sklicujejo shode, donšajo resolucije, da v danem času izvršijo napad na lačne mezde stavbinskega delavstva in povišajo delovni čas. Celo leto smo garali, danes pa pri koncu sezone odhajamo lačnih železnic zopet s trebuhom za kruhom. Na naših hrbtih so si podjetniki nakopičili milijone, nas so pa metali iz dela, iz bolnic, iz bolniških blagajin, nas kaznovali in na razne načine preganjali. In zakaj? Zato, ker niso bili vsi stavbinci organizirani v eni enotni in razredno zavedni strokovni organizaciji. Torej sodrugi, jasno nam je, da se moramo pripravljati, da spomladi ojačamo svojo organizacijo, da vsak dela nato, in če bomo vsi trdno združeni in močni, bo moral delodajalec upoštevati naše zahteve in dati nam človeku primerno življenje.

Nasčeva mnoge slučaje raznih šikan in povdarja, da bi se to ne zgodilo, če bi stavbinci bili vsi združeni. Da bi pa bili spomladi v stanju takoj nastopiti za izboljšanje našega položaja, naj se vsi člani redno odjavijo in zopet prijavijo v organizacijo. Zaupniki in odborniki, ki odhajajo iz Ljubljane naj imajo pismene stike z organizacijo. Radi boljše izobrazbe naj ni nobenega stavbinskega delavca, ki ne bi bil naročen na svoj strokovni list »Strokovno Borbo«. Stavbinci na plan, za odbrano svojih pravic!»

S. Peterkovič: »V letu 1922. je imela naša organizacija težaven boj s podjetniki, ki so takoj v začetku sezone naskočili pravice stavbinskih delavcev in potem »Zveze industrijev« hoteli brez vednosti stavbinskega delavstva z enostavnim razglasom diktirati mezde stavbincem za celo leto naprej. To je bilo še v mesecu februarju, ko stavbinski delavci niso bili vsi zbrani v svoji organizaciji, ali še sploh niso prišli na delo. Zaupniki in odborniki, ki so se ta čas nahajali v Ljubljani, so odločno protestirali proti takemu postopanju delodajalcev, ker pa v začetku niso bili vsi

stavbinski delavci združeni, bilo je treba dosti borbe in je šele čez dva meseca uspelo, da se razglas Zveze industrijev razveljavi in sklence kolektivna pogodba za celo Slovenijo. Z zbiranjem moči smo izvedli pozneje še dva mezdna gibanja; torej v tem letu smo imeli skupno tri mezdna gibanja, v katerih so se zvišale mezde vsakokratno povprečno od 20 do 35 odstotkov.

Uspeh ni bil zadovoljiv, zato je naša naloga v bodočnosti, da delamo več v organizaciji potom katere nam je edino mogoče doseči boljše delovne pogoje.

Podaja poročilo blagajniškega poslovanja za društvene mesece marec do konca septembra, za vsak mesec posebej. Za teh sedem mesecev je zbrano: 4 vstopnine I. razreda; 190 vstopnin II. razreda; 2946 vstopnin III. razreda; 4777 vstopnin IV. razreda; 977 vstopnin; 3 članske knjižice v skupni vsoti od 52.908 K. Od tega pripada podružnici kot 20 odstotkov provizije 10.581.60 K, centrali je pa odračunano 42.326.40 K. Največje število organiziranih v gori omenjenih mesecih iznašalo je 1198; ker pa je bilo v Ljubljani zaposlenih okrog 2000 stavbinskih delavcev moramo na žalost konstatirati, da je 800 stavbincev bilo izven organizacije. Upamo, da bo v prihodnji sezoni sleherni stavbinski delavec organiziran. Ker se vsled deževnega vremena letošnja gradbena sezona nagiba h koncu, z druge strani pa so stavbinci v največjem številu tujci, so se stavb. delavci že zgo-daj razšli, ker luknje njihovih stanovanj niso za prebivanje v mrzlem vremenu po stavbah in se jih je 839 odjavilo, v Ljubljani jih je pa še 359.

Posebno so se razšli delavci podjetij: Dukič, Treo in Tönnies, ker manjka stanovanj. V tej periodi se je vršilo 6 javnih shodov, 19 sestankov, 10 odbo-rovov sej. Sprejeli smo 105 raznih dopisov, odposlali pa 148. V 8 slučajev smo tožili na obrtno sodišče radi neizplačanja poviška po pogodbi in so se postopanja končala z uspehom. Pripomniti pa moramo, da je bilo več slučajev, kjer so podjetniki prikrajšali delavce, ti pa se niso obrnili na organizacijo ker niso bili organizirani. Veliko število takih slučajev je rešeno mirnim potom z intervencijo zastopnika organizacije pri delodajalcu. Razun tega je izvršeno nekoliko intervencij radi odpusta, nerednosti stanovanj in kuhinj, večinoma z uspehom.

Končno smo sklenili za kamnoseške delavce indeks in tarifni odbor. Pogodba velja še do 1. aprila 1923. povišanje se pa uravnava po tarifnem odboru, ko gre draginja čez 10 odstotkov navzgor. Videti je, da je uspeh kamnosekov bil boljši iz tega razloga, ker so vsi do zadnjega organizirani. To naj bo za stavbince poduk.

Sodrugi! Slišali ste poročilo delovanja naše organizacije za zadnjih sedem mesecev. Obračun za mesec oktober ni še izdelan in ko ga napravimo, Vam o tem poročamo. Tukaj so Vam na razpolago obračunske listine blagajniške knjige, matica članov in zapisniki in Vas prosimo, da vse to pregledate, da ne bi bilo z nobene strani ugovora. Ravno isto opozarjamo vse člane, da stalno nadzorujejo delo zaupnikov in odbornikov, ker bo le tako mogoče voditi organizacijo v redu.

Po pregledu obračunskih listin s strani članov, so prisotni vzeli izvajanja sodrugov poročevalcev in poročilo o delovanju organizacije na znanje. Natančno poslovanje podružnice bo objavljeno periodično v listu »Strokovna Borba« za vsak mesec posebej.

Shod je bil zaključen ob pol 9. uri zvečer z izjavo prisotnih, da se bodo z vso močjo borili v bodočnosti za svoje pravice.

Upamo, da bodo to tudi dejanski pokazali.

Naročajte neodvisni strokovni list

„Strokovna Borba“.

List izhaja dvakrat mesečno. Posamezna številka stane 1 dinar. Naročnina na mesec 2 dinarja. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Ljubljani, Turjaški trg štev. 2/II, Delavski dom.

Železničarji.

Kako ni prišlo do skupnega železničarskega protestnega shoda v Ljubljani.

V ta namen je organizacija »Udruženja železničarskih činovnikov« sklicala na sestanek vse obstoječe železničarske organizacije, ki se je vršil 16. novembra v društvenih prostorih omenjenega društva.

Sklicatelj gospod Černigoj pozdravi navzoče in ugotovi, da so zastopane vse organizacije in sicer: »UŽČ« s štirimi, »ZJŽ« z dvema, »PZ« z dvema, »SŽ« z enim in »NSŽO« z dvema delegatoma.

Na dnevnem redu je bila ena sama točka: »Sklicanje protestnega železničarskega shoda.«

Predsednik UŽČ g. Černigoj poudarja važnost skupnega shoda vseh organizacij in vseh železničarjev v Ljubljani: Naloga naša je, da se danes sporazumno pogovorimo in določimo dan, kedaj bi se naj ta shod vršil. Želeti bi bilo, da prevzame inicijativo sklicanja shoda kaka najmočnejša organizacija. Delegati od »ZJŽ«, »PZ« in »NSŽO« so poudarjali važnost takega shoda. Vršili so se že taki shodi v Zagrebu in Beogradu zato je umestno, da se vrši tudi v Ljubljani, in sicer, čim prej tem bolj.

Edina org. »ZJŽ« po svojem zastopniku gosp. Ileršiču se je upirala temu skupnemu koraku ljubljanskih železničarjev, z motivacijo, da so zastopniki železničarjev v Beogradu, kjer skupno z ministrstvom Saobračaja kujejo službeno pragmatiko in nabavni prispevek.

Tak skupen korak bi lahko pokvaril vse pridobitve. (?)

Delegati posameznih organizacij so se trudili dopovedati delegatom od ZJŽ da je popolnoma zgrešena misel, da bi tak nastop mogel škodovati naši skupni stvari, temveč resnica je, da imajo železničarji toliko skupnih stvari, da je potrebno, da se med seboj enkrat resno pogovore tudi v Ljubljani, da sliši tudi širša javnost, kako nas ima ministrstvo Saobračaja za bebce. Spomladi namreč so nam obljubovali, da ako bomo pridni, dobimo priboljšek na jesen, ko se spravi krompir v shrambe. Krompir je že zdavnaj spravljn v shrambe, namreč v kmečke, lačnemu železničarju je pa ostala poleg različnih drugih skrbi še brneča obljuba v glavi. Ali gospod Ileršič je ostal trdovraten, lovil se je za besede, omenil, da bi bilo pripravno tretjega decembra. Drugi: »ta dan so volitve«. — »Saj res, na to nisem mislil, pa malo pozneje, ali pa malo prej«. — »Torej 26. novembra?!« — »Ta dan ne, je prežgodaj.« — »Kedaj pa?« — »Ne

vem! Naše vrhovno vodstvo je v Beogradu (kuje pragmatiko — op. uredništva) in nam niso poslali nobenih tozadevnih direktiv.«

Na vprašanje g. Černigoja, če še ZJŽ obstoji, je mož užaljeno odgovoril: »da«, in pogledal žalostno na svojega tovariša.

Ko smo uvideli, da je vsak skupni korak brezuspešen zbog sabotaže teh dveh zastopnikov ZJŽ, smo se razšli brez vsakega rezultata. Videli smo, da tem ljudem ni na srcu blagor izkoriščenih železničarjev, temveč samo govorčenje, oviranje, obljubovanje, hoja na božjo pot v Beograd (s to razliko, da na tem romanju ne nosi v žepu fižol pač pa figo? Op. ured.) Seveda je to veliko lažje delo, kakor zastopati interese železničarjev odkrito in neustraheno.

Ako se tedaj trdi, češ, tudi druge državne nameščence je treba zainteresirati za skupno delo, je to le demagogija in demagogija ostane tako dolgo, dokler se železničarji med seboj jasno in glasno ne pomenijo za kaj se gre in dokler se difference mnenj in misli ne zjednačijo. Ko si bo vsak posameznik na jasnem, da se gre in mora iti le edino za korist železničarjev in da vprašanje bede železničarjev ni lešva k raznim karijeram gotovih ljudi, da hočemo vsi eno in gremo za to tudi v boj, še le takrat naj se govori o sodelovanju ostalih državnih nameščencev. — Še le takrat se lahko stopi pred nje s poštenim in odkritosrčnim obrazom in se jim reče: »Mi smo bili to in to, sedaj pa smo stresli s sebe lastne izkoriščevalce, volke v ovčjih kožah, ali »tudi« proletarce z meščansko psihologijo in smo postali močni, ena misel. Ako ste pripravljeni tudi vi, pridite in naš skupen nastop bo dosegal naše in vaše in vsega proletarijata zboljšanje.«

Vi, sodrugi železničarji, napravite si pa sedaj sodbo sami in si odgovorite na vprašanje: Kdo je proti železničarjem in kje in kdo je tista cokolja, ki ovira naše delovanje in nas cepi?

In ko si odgovorite recite: »Proč z vsem tem. Mi nismo lestvica karijeram nekaterih — sitih in napojenih, ki se nam prilizujejo. Postanimo ena misel, postanimo ena organizacija!«

Krajna skupina Spodnja Šiška 3. »Neodv. Strok. Žel. Organ.« Redne odbore se se vršijo vsako drugo sredo, prva seja se vrši v sredo, dne 22. t. m., potem vsako drugo sredo v mesecu. Odborniki se pozivljajo, da se se redno udeležujejo sej. Predsednik.

Lesni delavci.

Sodrugi trpini — lesni delavci! Prejeli smo iz vrst lesnih delavcev pismo, ki ga priobčujemo v skrajšani obliki: Povsod, po Sloveniji in celi Jugoslaviji so neke vrste ljudje, ki se pečajo s socializmom in se imenujejo, da so socialisti ter vodijo strokovne organizacije, udinjali buržuaziji in jo ščitijo na naš račun. Tem ljudem so koristi delavstva deveta briga, dasi nam o njih vedno trde in se pridušajo, kako nam hočejo dobro. A v resnici delajo tako, da ne pridejo v konflikt z buržuazijo, in s tem v kake neprijetnosti ali neprimke, ki bi se občutile na železnicah. Ker pa nam ni, da bi si redili na svojih prsih in s svojimi žulji gade in žonglere, zato je treba, da se mi vsi delavci združimo v neodvisno organizacijo lesnih delavcev in obrnemo strokovni komisiji hrbet. Pokažimo, da smo mi, delavci, ki tvorimo organizacijo, a ne naši uradniki, ki jih plačamo. Zato predlagamo mi zavedni mizarski pomočniki, da se skliče 5. decembra t. l. konferenca lesnih delavcev, da pregledamo račune delovanja voditeljev organizacije in potegnemo bilanco. Dnevni red naj bi bil: 1. Sprejem taktike neodvisnih strokovnih organizacij. 2. Enotno strokovno glasilo.

Poslednjo točko zagovarjamo s tem, da so se na Češkem združile vse

strokovne organizacije v eno samo in ta izdaja enotno strokovno glasilo, ki je obširno in bogato, ker je v združenju in masi veličina in moč.

»Poturica je hujši od Turka.« Resničen je ta pregovor. Evo, da dokazem. Bila je stavka mizarjev. Nekdanji velik socialist Rok Pogačnik pa je bil zoper stavko. Nekdaj, ko je še bil socialist, je kričal po raznih shodih zoper kapitaliste in buržuje, dokler ni postal predelavec pri mizarskih strojih v Binderjevi tovarni. In zato je sedaj, ker je že »nad« delavcem bil zoper zadnjo stavko in je govoril, da ne bomo ničesar dosegli in da imamo itak dovolj plače. — Če to govori gospodar in delodajalec, razumemo. On govori v svojo korist. A v kako korist dela to tak predelavec? Ne v svojo, ne v delavsko, nego v gospodarsko. Živali, ki ni ne ptič ne miš... kako pravimo?

Lesni delavci Slovenije — pozor! Opozarjamo vse mizarje in strojne delavce v Sloveniji, da, kdor išče dela v Ljubljani, mora biti najmanj tri mesece član Osrednjega društva v Ljubljani, isti naj se vedno obrnejo najprej na tajništvo Osrednjega društva lesnih delavcev za Slovenijo, Šelenburgova ulica 6, II. nadstr., kjer se jim bo nakazalo delo. Dolžnost vsakogar je, da se ravna po tem navodilu.

Pozor mizarji! Opozarjamo vse mizarske obrtnike kakor tudi mizarske delavce, da se ne obračajo na Novaka, Krsnika in Batta, ker oni niso zastopani in niti sedaj ne zastopajo »Zvezo lesnih delavcev«. Za omenjeno Zvezo lesnih delavcev je zastopnica uprava; izbrana na Kongresu in spopolnjena na plenarni seji 28. in 29. junija 1922.

Lesnih delavcev je v Osijeku 200 brez dela. Tovarna pohištva Povišil je pogorela do temelja in tako je brez dela 200 ljudi in gladujejo pri tem tudi njih rodbine. Kdor ve kje za delo, naj javi v Osijek Leg. Upravi S. D. R. J., da se nesrečneži zaposlijo širom Jugoslavije.

Rudarji.

Rudarji. — Kongres Zveze Rudarskih Delavcev. V nedeljo dne 19. t. m. se je vršil v Trbovljah kongres Zveze

Rudarskih Delavcev za Slovenijo, natančno poročilo o poteku kongresa in njegove sklepe prinesemo prihodnjič.

Brivci.

Kongres brivskih delavcev.

Savez brivskih delavcev v Beogradu naznanja vsem pododborom in podružnicam pokrajinskih zvez v: Beogradu, Ljubljani in Sarajevu, da se vrši dne 29. in 30. novembra 1922 v Brodu na Savi **zemaški kongres** s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev kongresa in volitev predsedništva;
2. določilo dnevnega reda;
3. izveštaj pokrajinskih zvez;
4. ujedinenje;
5. spremembe in popolnitev pravil;
6. volitev centralne uprave;
7. orientacija saveza;
8. volitev delegatov za splošni strokovni kongres;

9. raznoterosti.

Pozivljajo se vsi pododbori in podružnice, da nemudoma skličejo svoje zbore z zgoraj označenim dnevnim redom in po navodilih navedenih v razposlanem cirkularu.

Uprava Saveza brivskih delavcev.

Osrednje društvo brivskih in vlasuljarskih pomočnikov za Slovenijo je tem pozivu ustreglo in so izvoljeni kot delegati za brivski kongres sodrugi: Ivan Dorčec in Dragotin Mamuzič.

Pozivljajo se vsi brivski delavci v Sloveniji, da do dne 26. novembra 1922 predložijo svoje eventuelne predloge upravi Osrednjega društva brivskih in vlasuljarskih pomočnikov za Slovenijo, da jih ona izroči delegatom kongresa.

Kemični delavci.

Pišejo nam, da se v tovarni kvasa in špirta gospoda Zalokarja na Viču, dajejo delavcem, ki nočejo delati po deset in dvanaest ur na dan, psovke: »psi«.

»Ko sem odhajal,« piše delavec, pred dvema mesecema iz te tovarne, v kateri sem delal ednajst mesecev, se mi je prav tako zdelo, kakor da grem iz velike kolodvorske restavracije, kjer vidi človek vsak dan druge ljudi. V tem času se je namreč spremenilo 8 ključavničarjev, 7 strojnikov, 6 kur-

jačev, 3 delovodje in pa delavcev, ki jim ne vem števila. Po izgovoru tovarnarja so baje vsi leni, ali neumni, ali življenju nevarni, ki bi jih morala policija vzeti itd. Vsi pa so »psi«.

Imamo sicer nekje inspekcijo dela, a kje, se ne ve; pa če bi se tudi vedelo za njo, ne zmenili bi se tam, ker so iz drugega testa nego delavstvo in ne razumejo teženj delavstva. Kaj mar inspekciji dela, če reče gospod sužnju — »pes«.

Po svetu.

Delavska kri za socialdemokrate — malenkost.

7. novembra je bil v Pragi veliki shod brezposelnih delavcev, ki so se ga udeležili brezposelni delavci vseh strank in iz vseh večjih mest. — Pri razganjanju shoda je prišlo do stikov s policijo, kjer je bilo 100 delavcev ranjenih, izmed njih 30 težko. To je vzbudilo v Pragi veliko razburjenje in v seji parlamenta so delavski poslanci zahtevali, da se prekine seja, ker ne morejo sedeti poleg buržuazije, dokler se mrcvarijo delavci na ulici. Nek voditelj od socialdemokratov je izjavil: »To so malenkosti.«

Svoboda štrajka v »demokraciji« češki republiki. Najvišje sodišče v Brnu je pred kratkim izdalo odločbo, po kateri je obsodilo udeležence štrajka radi zločina izsiljevanja. Znak izsiljevanja je videlo sodišče v tem, ker je dotični podjetnik utrpel vsled štrajka škodo na premoženju, ker ni mogel izvršiti nekega nujnega naročila. Znak dobe kapitalistične reakcije, ki je sama zopet znak razpada kapitalističnega gospodarstva.

Kongres železniških in poštnih delavcev v Bolgariji. 8. in 9. oktobra je bil v Sofiji kongres »Zveze transportnih delavcev.« »Zveza« ima 3676 članov, od katerih je 1916 železničarjev, 1009 telegraf-poštnih delavcev, 332 pomorskih in obalskih delavcev, 235 tramvajskih in za razsvetljavo, 51 avtomobilnih in dr. — Časopis »Transport« ima 3932 naročnikov. Poleg mnogih težkih in junaških borb za izboljšanje položaja članov omenjenih strok, je bila največja borba železniška in poštna stavka v začetku 1920.

Naraščanje draginje v Nemčiji.

Versajski mir je naložil Nemčiji ogromna bremena v obliki reparacij, ki jih mora plačevati državam zmagoval-

kam. Kakor pred vojno tako je tudi danes v Nemčiji državna oblast v rokah kapitalističnega razreda, ki vodi ob sodelovanju socialne demokracije kapitalistično politiko. Ta se javlja predvsem v tem, da je zvalila vsa bremena na rame proletarijata. Delavstvo plača reparacije in sicer na ta način, da raste druginja od tedna do tedna. Vrednost nemške stalno pada, dočim temu padanju ne slede enakomerno delavske mezde. Poleg tega pa vodi podjetništvo oster boj proti osemurnem delavniku.

Jasno sliko o naraščanju draginje dajejo naslednje številke. Znani nemški narodno gospodarski pisatelj Rihard Calwer je zračunal povprečne izdatke za živila v enem tednu za 200 največjih krajev v Nemčiji, ki jih potrebuje rodbina, sestojeca iz štirih oseb. Ako razen tega postavimo kot merilo za izdatke številko 1 za mesec junij 1914, potem dobimo naslednjo sliko:

Tedenski naraščanje izdatki za živila draginje v markah

VII. 1914	14.73	1
VIII. 1921	395.96	16.01
I. 1922	548.85	22.19
VII. 1922	1653.09	66.84
VIII. 1922	2420.48	97.88

Koliko zaslužijo stavbinski delavci v Nemčiji. Nemški stavbinski delavci so imeli koncem avgusta t. l. povprečno naslednjo mezdo na uro: zidarji 49.33 Mark, pomožni delavci 47.27 Mark, štukaterji 50 Mark.

Enotna fronta v Italiji. V Milanu je bila konferenca levih skupin strokovnih organizacij, kjer se je sklenilo, da hočejo napeti vse svoje moči, da strokovne organizacije ohranijo svoj razredni bojni značaj v obrambo svojih delavskih pravic.